

۶۱۵۱

" دانشگاه ملی ایران "

" دانشکده پزشکی "

پایان نامه برای دریافت درجه دکترا پزشکی

موضوع :

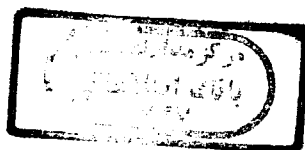
" تشخیص راد یولوژیکی بیماریهای حاد شکمی "

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر ذبیح الله ارنواز

نگارش :

محمود امامی نائینی

۶۱۵۱

سوگند نامه پزشکی (اعلامیه ژنو/ ۱۹۴۷)

هم اکنون که حرفه پزشکی را برای خود اختیار میکنم با خود عهد می بندم
که زندگی را یکسرووقف خدمت به بشریت نمایم .

احترام و تشکرات قلبی خود را بعنوان دین اخلاقی و معنوی
به پیشگاه اساتید محترم تقدیم میدارم ، و سوگند یاد میکنم که وظیفه
خود را با وجدان و شرافت انجام دهم .

اولین وظیفه من اهمیت و بزرگ شماری سلامت بیمارانم
خواهد بود . اسرار بیمارانم را همیشه محفوظ خواهم داشت ، شرافت و
حیثیت پزشکی را از جان و دل حفظ خواهم کرد .

همکاران من برادران من خواهند بود ، دین ، ملیت ، نژاد
و عقاید سیاسی و مذهبیت اجتماعی هیچگونه تأثیری در وظایف پزشکی
من نسبت به بیمارانم نخواهد داشت .

من در هر حال به زندگی بشرکنای احترام را مبذول خواهم داشت
و هیچگاه معلومات پزشکی ام را برخلاف قوانین بشری و اصول انسانسی
بکار نخواهم برد .

آزادانه و شرافت خود سوگند یاد میکنم ، آنچه را که قول داده ام
انجام دهم .

تقدیم به _____ :

استاد معظم جناب آقای دکتر ذبیح الله ارنواز که در دانشگاه

استاد محترم من و در نگارش این پایان نامه راهنمای من

بوده اند .

تقدیم به _____ :

ریاست محترم دانشگاه و رئیس محترم دانشکده و نیز استادان

محترم که در تمام ایام تحصیل مرا راهنما بوده و چراغ دانش را

در دل من روشن کرده اند .

تقدیم به _____ ه :

پدر عزیزم که با از خود گذشتگیهای خود تحصیل مرا میسر

ساخت .

تقدیم به _____ :

مادر مهربانم که مشوق همیشگی من به تحصیل و کسب

دانش است .

تقديم بـ _____ هـ :

دكتور عزيز ومهريان _____ م

تقديم بسـه :

برادر عزیز و خواهر مهربانم

”فهرست مندرجات“

۱- راد یوگرافی قفسه صدری در تشخیص بیماریهای حاد شکمی

۲- انسداد روده کوچک

۳- ضایعات روده بزرگ که تولید علائم حاد میکنند .

۴- استفاده از ماده حاجب محلول در آب در تشخیص اولسر پپتیک پرفوره

۵- ظواهر رنتگنولوژیک اختلالات عروقی روده ها

۶- تشخیص راد یولوژیکی کله سیستیک و انکراتیت حاد

۷- علائم راد یولوژیکی بیمار در کیسه صفاقی کوچک

۸- آزمایش راد یولوژیک ضربه های شکمی

۹- کلسیفیکاسیونهای شکمی در اختلالات حاد شکمی

۱۰- توده های دیواره شکمی

۱۱- تشخیص عوارض مائعی و بیماریهای حاد زنان توسط فیلم مسطح شکمی

۱۲- منابع (رفرانس)

" رادیوگرافی قفسه صدری در تشخیص بیماریهای حاد شکمی "

منظور روشن نمودن و نشان دادن رادیوگرافی از قفسه صدری در نرسد

بیماران مبتلا به ناراحتیهای حاد شکمی میباشد .

(در نزد چنین بیمارانی انجام رادیوگرافی ذکر شده علاوه بر رادیوگرافیهای

معمول که از شکم بعمل میآید عملاً " اجباریست) .

بعلاوه سعی خواهد شد تا روابط تشخیصی رادیولوژیک موجود بین

بیماریهای حاد شکم و قفسه صدری را مورد بحث قرار دهیم . اگرچه انجام

رادیوگرافی از ریتین جزء کاروبرنامه معمول در بیمارستانی شده است .

متأسفانه در مورد بیمارانی با علائم اورژانس شکمی این موضوع به علت عجله

غالباً " بدست فراموشی سپرده میشود .

روابط تشریحی نورولوژیک و آسیب شناسی :

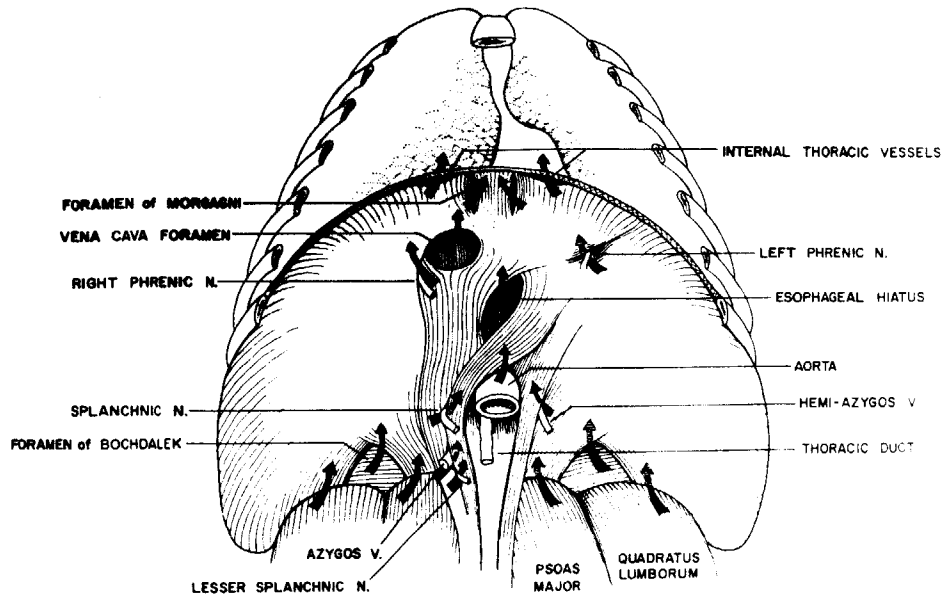
در جنین قفسه صدری و شکم حفره ای را بنام سلومیک میسازند و لسی

در طی رشد زمانی میرسد که پرده دیافراگم این دو قسمت را از همدیگر مجزا

میسازد ، چون این تجزیه بطور کامل انجام نمیگیرد منافذ کوچکی

بوجود میآید که باعث ارتباط ایندو حفره میگردد نظیر سوراخ مورگانسی

Foramen Of Morgani (نزدیک خط قدامی وسط) و سوراخ

(شکل کل / ۱)

این شکل نشان دهنده موقعیت و حالت اعضای است که از قفسه صدری به شکم توسط دیافراگم ارتباط دارند و نیز محل های طبیعی وسوراخ های فیزیولوژیک که قفسه صدری و شکم توسط آن از طریق دیافراگم بهم مرتبط اند

بوك رالك (Foramin of Bochd^{alek}) (درحاشیه خلفی جانبی هریک

از قسمتهای حجاب جاجز) .

بعلاوه هیاتوسهائی هم هستند که از آنها آئورت ، ورید اجسوف

تحتانی ، موی ، مجاری لنفاوی و عناصر عصبی میگذرند .

از طریق این منافذ ممکنست فتق بوجود بیاید ، بعلاوه در قسمت خلفی

بافت خلف صفاق و مدیاستن در امتداد هم بوده و در نتیجه عفونت از احشاء

توخالی مجاور خلف صفاق اغلب از این راه وارد قفسه سینه میگردد .

نحوی توزیع تارهای عصبی بین دنده ای تحتانی باعث احساس درد شکم

در ضایعات موجود در قفسه سینه میگردد . زیرا که جریانهای حساسه

به قسمتهائی از نخاع شوکی که در ماتومهای قفسه سینه ای تحتانی و شکم را

عصبی میکنند منتقل میگردد .

بخصوص این امر در مورد ضایعات التهابی مجاور جنب که روی قسمت

جانبی دیافراگم را میپوشانند و مجاور جنب تحتانی جانبی میباشند شایع است .

همچنین ضایعات مبتلا کننده اعصاب بین دنده ای تحتانی میتوانند سبب

احساس درد در قسمت فوقانی دیواره قدامی شکم گردند .

انتشار عفونتهای ضایعات نئوپلاستیک آمبولی وغیره از شکم به قفسه

(شکل ۲ / کل)

موضوع : يك پسر بچه ۶ ساله با درد در قسمت راست فوقانی شکم مراجعه
 کرد ، علائم کلینیکی و آزمایشگاهی بیمار مبنی بر آپاندیسیت حاد بود ، ولی
 آپاندیس وی طبیعی بود ، پس از عکس برداری از قفسه* صدري (عکس فوق)
 پنومونی لوب راست فوقانی همراه با آدنوپاتی در همان طرف بدست آمد که
 ناراحتی اخیر سبب پیدایش تمام علائم شکمی وی شده بود .

صدری یا بعبع عکس باید باین صورت توجیه شود :

عروق لنفاوی و خونی از طریق هیپاتوسهای مختلف دیافراگم عبور کرده
 و سبب ایجاد موقمیت مناسب برای انتشار رخنونی میگردد . بملاوه انتشار
 عفونت آفیزم انترستیسیل و ضایعات نئوپلاستیک از شکم به قفسه
 سینه از طریق دیافراگم یا بوسیله بافتهای اطراف اعضائی که از هیپاتوس
 میگذرانند انجام میگردد .

بیماریهای قفسه سینه که باعث علائم شکمی میشوند :

در بعضی از بیماریهای اولیه قفسه صدری علائم شکمی ممکنست وجود
 داشته و سبب اشکال در تشخیص بالینی شده و حتی به لاپراتونی که هیچ
 گمگی به تشخیص نخواهد کرد بیانجامد ، بنابراین نه تنها سبب ناراحتی
 بیمار و طبیب میگردد ، بلکه علت تاخیر در درمان اولیه قفسه سینه نیز
 میشود .

پنومونی در مقابل پریتونیت : یک طبیب مجرب از مواردی که پنومونسی
 سبب ایجاد علائم بیماری التهابی شکمی حادث شده است چه در بیماران خود
 و چه در بین بیماران همکارانش آگاهی دارد این حالت در کودکان بخصوص
 صادق است ، و لیسر مشاهده شده در بالظنین این موضوع صادق
 است

(شکل شماره ۳ /)

A - فلج روده با علائم رادیولوژیکی آن .

B - آزمایش روتین قفسه صدری نشاندهنده پنومونی در لوب راست فوقانی

ریه .

بیمار مرد ۷۸ ساله ای است که به علت درد در قسمت راست و کنار شکم و نفخ پذیرفته شده .